LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Riekkosoiden ennallistamisesta on hyviä kokemuksia. Linnut ovat löytäneet ne. **ERIKOISSUUNNITTELIJA MARKO SVENSBERG, SUOMEN RIISTAKESKUS**

Fredrik von Limburg Stirum esittelee riistapeltoa reunustavaa vaihettumisvyöhykettä.

Suon puustoisuutta pyritään vähentämään ojia tukkimalla (alakuva).

JAANA KANKAANPÄÄ

Puustoinen kaistale ja muokkaamaton vyöhyke suon ympärillä tarjoavat tulevaisuudessa suojaisan ympäristön kanalintupoikueille.

Hakkaamaton vyöhyke antaa metsäkanalinnuille pesintäpaikkoja

Laki ei vaadi jättämään hakkaamatonta vyöhykettä luonnontilaisen suon ympärille. Suojavyöhykkeellä voi silti yrittää houkutella metsäkanalintuja otollisille pesintäpaikoille.

SALO (MT)

Kosken kartanoa Salossa isännöivä **Fredrik von Limburg Stirum** kertoo, että tilalla pyritään riistaystävälliseen metsän- ja luonnonhoitoon. Vierailuhetkellä meneillään olevassa noin 15 hehtaarin kuusikon hakkuussa jätetään kapea suojavyöhyke lähes luonnontilaisen suon ympärille.

Isännän mukaan metsätaloudellinen menetys ei ole suuri, koska jätettävä puusto ei pääsääntöisesti ole erityisen laadukasta.

Samalla yksi suon kolmesta ojasta tukitaan ja huonosti puuntuotantoon soveltuva suo pyritään saamaan jälleen märemmäksi ja avoimemmaksi.

Muutamat ojat on kaivettu 1970-luvulla, mutta männikkö ei lähtenyt toivottuun kasvuun.

Puita suolla on kuitenkin sen verran, että teeren soidinpaikaksi se ei enää kelpaa.

Muokkausta rajoitetaan

Myös tulevaa kuusen istutusta edeltävää maanmuokkausta rajoitetaan siten, että suon ympärille jätetään 10–30 metrin muokkaamaton alue. Tavoitteena on saada metsänreuna kasvamaan varvustoa metsäkanalintujen poikueiden suojaksi ja ravinnoksi.

Suomen riistakeskuksen erikoissuunnittelija **Marko Svensberg** kertoo norjalaisesta tutkimuksesta, jossa selvitettiin metsojen liikkeitä.

”Koppeloon oli kiinnitetty lähetin, jonka avulla tiedettiin pesueen paikka. Selvisi, että ne viihtyvät juuri tällaisissa varpuja kasvavissa suojaisissa paikoissa, joissa ravintoa riittää.”

Rehevälle maalle on ehtinyt muodostua myös voimakkaasti kuusta kasvavia alikasvoslaikkuja. Ne soveltuvat lintujen suojatiheiköksi.

Toiveissa teeren soidin

Vaikka paikallinen kanta ei ole tällä hetkellä erityisen suuri, teeristä on joitakin havaintoja.

”Kyllä siellä ympäröivillä avokallioilla joku yksinäinen kukkoraukka on pyörinyt”, kartanonisäntä sanoo.

Etelä-Suomessa myös riekot ovat Svensbergin mukaan melkoisessa ahdingossa sopivien elinympäristöjen puuttuessa.

”Riekkosoiden ennallistamisesta on tosin hyviä kokemuksia. Linnut ovat löytäneet ne.”

Isännän mukaan tutkimustoimintaan tällä paikalla suhtauduttaisiin suopeasti.

”Tervetuloa vain tutkimaan, itse emme ehdi.”

Kosken kartanon metsissä suositaan monimuotoisuutta myös muilla tavoin. Esimerkiksi taimikonperkauksissa kuusen sekaan jätetään tietoisesti kasvamaan jonkin verran koivua. Myös kuolleet puut jätetään mahdollisuuksien mukaan metsään lahoamaan.

ANTTI HIRSAHO

Vaihettumisvyöhykkeestä hyötyä myös pellolle

Suon ja kivennäismaan välille muodostettava varpuja kasvava kaistale on yksi esimerkki vaihettumisvyöhykkeestä. Termillä tarkoitetaan kahden erilaisen ekosysteemin välistä aluetta, jolla on piirteitä molemmista.

Vastaavia elinympäristöjä voidaan muodostaa myös peltojen reunoille. Perinteinen vaihettumisvyöhyke on syntynyt karjan metsälaidunnuksen myötä.

Fredrik von Limburg Stirum esittelee nurmipellon taustalla siintävää metsänreunaa. Havupuut on poistettu vyöhykkeeltä, joka rajautuu riistapeltoon ja sankan kuusimetsän reunaan.

Varjostavien havupuiden poistaminen hyödyttää kenttäkerroksen kasvillisuutta, joka tarjoaa suojaa esimerkiksi metsäkanalinnuille.

Harrastuneisuudesta kertovat myös pari riistapellon laidassa olevaa metsästystornia ja pellolle pystytetty nuolukivi.

Vaihettumisvyöhykkeen raivauksesta hyötyvät varjostuksen vähenemisen myötä myös viljelykasvit. Suomen riistakeskuksen projektipäällikkö **Mikko Alhainen** huikkaa väliin, että väljempi puusto metsän reunassa saa myös ilman kiertämään paremmin pellolla.

Riistakeskuksen vaihettumisvyöhykkeitä suosiva Riistaa reunoilta -hanke on käynnistynyt viime vuonna. Tavoitteena on kannustaa maanomistajia kehittämään vyöhykkeiden metsänhoitoa riistaa suosivaksi.

ANTTI HIRSAHO

Netti palvelee myös *ilmoitusasioissa.*
Jätä rivi-ilmoitus helposti Online-lomakkeella:
maaseuduntulevaisuus.fi

Noutava koira mukaan vesilintumetsälle

Kenenkään ei pitäisi metsästää ilman noutavaa koiraa, Suomen noutajakoirajärjestö (SNJ) korostaa. Erityisesti maanantaina alkavassa vesilintujahdissa noutava koira on suureksi avuksi.

Vesilintujen metsästyksessä saalis voi pudota rantahetteikköön jalkamiehen ja veneen ulottumattomiin. Taitavakin ampuja saattaa joskus vain haavoittaa lintua, joka voi liikkua putoamispaikalta pitkän matkan päähän maalla tai vedessä.

Tarkkavainuinen koira pystyy paikantamaan linnun vaikeistakin paikoista ja tuomaan saaliin isännälleen niin vedestä kuin rannalta.

Suomen metsästäjäliiton arvion mukaan vesilinnustukseen osallistuu 110 000 metsästäjää. He saalistavat Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen mukaan yli puoli miljoonaa vesilintua kaudessa.

Kaikki noutajien omistajat eivät itse metsästä. Monet heistä ovat kuitenkin valmiita lähtemään metsästäjien avuksi koirineen. Yli 5 000 jäsenen SNJ on perustanut noutajapörssin osoitteeseen *http://snj.fi*. Sieltä koirattomat linnustajat voivat hakea lähintä koiraa ohjaajineen.

Pelkkänä koiranohjaajana toimiva ei tarvitse metsästyskorttia.

REIJO VESTERINEN

Noutava koira on korvaamaton apuri vesilinnustuksessa. Kuvassa labradorinnoutaja.

Noutajapörssi on ilmainen ja kukin ilmoittaa siihen tietonsa omalla vastuullaan. Metsästystapahtuman pelisäännöt koiranohjaaja ja metsästäjä sopivat keskenään.

Sorsajahtiin maanantaina

Ensi maanantaina 20. elokuuta kello 12 alkaa koko maassa sinisorsan, tavin, heinätavin, jouhisorsan, lapasorsan, haapanan, telkän, punasotkan, tukkasotkan, nokikanan, kanadanhanhen, haahkan ja lehtokurpan metsästys.

Merihanhen metsästyskausi alkaa samaan aikaan muualla paitsi Kajaanin, Paltamon ja Vaalan kunnissa, missä merihanhi on rauhoitettu.

Metsähanhen pyynnin aloitus on siirretty asetuksella syyskuulle. Rajoituksen tarkoituksena on vähentää Suomessa pesivän taigametsähanhen metsästyspainetta.

Riistalaskentojen mukaan jouhisorsan kannan taantuma jatkuu. Suomen riistakeskus suosittaa sen pyynnin välttämistä. Muita taantuneita lajeja ovat heinätavi, punasotka ja tukkasotka.

Nisäkkäistä luvallista riistaa ovat jo 20. päivän alusta alkaen karhu, euroopanmajava ja kanadanmajava.

Karhun pyyntilupia sai tänä vuonna myöntää huomattavasti edellisvuotta vähemmän. Maa- ja metsätalousministeriö sallii nyt enintään 136 karhun pyynnin.

Euroopanmajavakin vaatii pyyntiluvan. Kanadanmajavaa metsästysoikeuden haltija saa pyytää ilman erillistä lupaa.

Suomen riistakeskus muistuttaa, että riistan ampuminen 150 metriä lähempänä asuttua rakennusta on kielletty ilman asunnonhaltijan erillistä lupaa.

REIJO VESTERINEN

Nahkiaisen pyynti haastavaa tulvajoissa

Nahkiainen nousee mielellään jokiin, kun niissä on paljon vettä. Tänä kesänä vettä on monissa joissa niin paljon, että nahkiaispyydysten virittäminen voi olla vaikeaa.

Nahkaisen pyyntikausi alkoi eilen 16. elokuuta. Kalatalouden keskusliiton mukaan kesän runsaat sateet ja virtaamat lupaavat hyviä saaliita.

Eniten saalista saadaan Länsi-Suomen mereen laskevista joista.

Nahkiainen elää 1–3 vuotta meressä. Loppukesällä se nousee jokiin kutuaikeissa.

Kuteminen tapahtuu vasta keväällä. Kudusta syntyneet likomadot viettävät jokien pohjamudissa viisi vuotta ja lähtevät sitten merelle.

Nahkiaisista on olemassa myös pelkästään sisävesissä eläviä kantoja, jotka nousevat järvistä pieniin virtavesiin kutemaan. Järvinahkiaisia on Vuoksen, Kymijoen ja Kokemäenjoen vesistöissä.

Kudulle nouseva nahkiainen on 25–30 senttiä pitkä ja painaa 40–60 grammaa.

Suurin 46,6-senttinen

Suurin Suomesta saatu nahkainen on Kokemäenjoesta vuonna 2011 pyydetty 46,6 senttiä pitkä yksilö, Kalatalouden keskusliitto tietää.

Nahkiaisia pyydystetään merroilla ja rysillä. Pyydykset asetetaan jokiin nielu alavirtaan päin. Vuolaasti virtaavassa joessa pyydykset on ankkuroitava pohjaan, jottei virta vie niitä mukanaan.

Suomen nahkiaissaalis on viime aikoina ollut noin kaksi miljoonaa yksilöä vuodessa.

Nahkiainen on ruodoton ja rasvaton eläjä. Se kuuluu ympyräsuisten heimoon. Nahkiainen on rauhoitettu huhtikuun alusta elokuun 15. päivän loppuun.

REIJO VESTERINEN

OIKAISU

Kaurisjutun kuvassa väärä eläin

Keskiviikon Maaseudun Tulevaisuuden takasivun kaurisjutussa oli väärän hirvieläimen kuva. Sarvipää kuvassa oli kuusipeura.

Metsäkauriin pystyt piikkisarvet ovat muiden hirvieläinten sarvia pienemmät. Yleensä molemmissa sarvipuoliskoissa on vain kolme piikkiä. Nuorilla yksilöillä, kuten kuvassa, on yksi- tai kaksipiikkiset sarvet.

Kuvan yksilön sarvet ovat kasvamassa karvapeitteen alla. Karvapeitteen kauris hankaa pois jo keväällä, kun muiden hirvieläinten sarvet vasta alkavat kasvaa.

Itse kauris on pienin hirvieläimemme, vain hieman lammasta suurempi. Silti se sekoitetaan usein valkohäntäpeuraan.

Kauriillakin on valkea takamus, mutta häntä on vain 2–4 senttiä pitkä töpö, eikä sitä juuri huomaa.

MT

PENTTI HAKARI/KUVALIITERI

Metsäkaurisuros, jonka sarvet ovat kehittymässä nahan alla.